

Słowo wstępne

Rok 2021 to rok historyczny w dwojakim rozumieniu tego słowa. Po pierwsze ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną i jej implikacje dla edukacji (wprowadzenie zdalnego nauczania w całym kraju, innowacyjne metody pracy, nowe wyzwania itd.), po wtóre z uwagi na dwie rocznice ważnych wydarzeń historycznych. W marcu obchodziliśmy bowiem 100-lecie uchwalenia konstytucji marcowej, a dwa miesiące później 230-lecie ustanowienia Konstytucji 3 maja. Pragnąc uhonorować tak ważne rocznice, oddajemy w Państwa ręce niniejszą publikację. Głównym założeniem tego opracowania jest chęć przybliżenia interesujących, pobudzających do aktywności, praktyk prowadzenia lekcji odnoszących się do tematyki ustrojowej. To zbiór pomysłów na lekcje historii, które zaktywizują, zainteresują i wyposażą ucznia we wszelkie niezbędne umiejętności, jak np. analiza źródeł historycznych, krytyczne myślenie czy praca w grupach. Należy także zaznaczyć, że zagadnienia związane z parlamentaryzmem na poziomie szkoły podstawowej pojawiają się również w ramach przedmiotu wiedza o społeczeństwie. Poszczególne teksty poruszają problematykę parlamentaryzmu na przestrzeni minionych stuleci i skupiają się wyłącznie na zakresie wiedzy, który programowo wymagany jest na lekcjach historii.

Publikacja składa się z trzech części. *Część I. Stan badań* wypełnia artykuł teoretyczny prof. Jolanty Chońskiej-Miki przedstawiający stan badań oraz ostatnie ustalenia historiograficzne dotyczące genezy i funkcjonowania sejmów w epoce staropolskiej. W *Części II. Artykuły metodyczne* zamieszczono cztery artykuły odnoszące się do metodyki pracy na lekcjach poruszających tematykę polskiego parlamentaryzmu. Skoncentrowane są one na ważnych i pomocnych aspektach nauczania. Pierwszy tekst skupia się na znaczeniu historii parlamentaryzmu w procesie nauczania historii w szkole podstawowej. Kolejny opisuje cyfrowe środki dydaktyczne umożliwiające przeprowadzenie lekcji o parlamentaryzmie z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej (TIK). Trzeci artykuł prezentuje aktywizujące metody nauczania, które warto wykorzystywać podczas takich lekcji. Ostatni natomiast jest o tym, w jaki sposób należy prowadzić nauczanie o parlamentaryzmie, wykorzystując historię swojego regionu.

W *Części III. Scenariusze lekcji* zostały natomiast zamieszczone scenariusze lekcji historii dla szkół podstawowych dotyczące parlamentaryzmu. Część ta składa się z sześciu tematów, które poruszają tematykę genezy polskiego parlamentaryzmu, funkcjonowania systemu parlamentarnego w epoce staropolskiej, uchwalenia Konstytucji 3 maja, współczesnego znaczenia pierwszej polskiej

ustawy zasadniczej, porównania konstytucji marcowej z kwietniową oraz – wykraczając już nieco poza ramy ustalone w podstawie programowej z historii – porównania dawnych sejmów ze współczesnymi. Na każdy z tematów składają się dwa alternatywne warianty scenariusza opracowane przez różnych autorów, a także skonstruowane na podstawie różnych metod i realizujące odmienne cele oraz kryteria sukcesu. W ten sposób nauczyciel może wybrać wariant, który jego zdaniem jest odpowiedniejszy lub połączyć wybrane elementy z obydwu wariantów, by w ten sposób zrealizować swój własny pomysł na lekcję.

Autorami artykułów i scenariuszy są studenci Wydziału Historii Uniwersytetu Warszawskiego i członkowie Studenckiego Koła Dydaktyki Historii – organizacji studenckiej, która od momentu założenia w październiku 2017 r. dąży do tego, by popularyzować nowoczesne metody nauczania, kształcić przyszłą kadrę nauczycielską i zmieniać obraz szkoły wśród studentów, nauczycieli i uczniów. Publikacja tego opracowania to kolejny etap działalności Koła.

Wydanie pracy nie byłoby możliwe bez ogromnego wsparcia kilku osób. Pragniemy więc złożyć szczególne podziękowania dr. Piotrowi Krollowi oraz mgr Barbarze Łochowskiej z Zakładu Archiwistyki, Dydaktyki i Historii Historiografii Wydziału Historii Uniwersytetu Warszawskiego za merytoryczną konsultację przedstawionych tu scenariuszy, wiele ważkich uwag, oryginalnych propozycji, szybką reakcję, kiedy wymagała tego sytuacja, i cenne słowa wsparcia w chwilach zwątpienia. Dziękujemy również prof. Jolancie Choińskiej-Mice za entuzjastyczną postawę wobec naszej inicjatywy i napisanie jednego z artykułów wprowadzających w tematykę parlamentaryzmu na lekcjach w szkole podstawowej. Podziękowania składamy także władzom Wydziału Historii Uniwersytetu Warszawskiego za dofinansowanie naszego przedsięwzięcia.

*Łukasz Linowski
Agata E. Niedzielska*

Warszawa, marzec 2021 r.